

Ronde Tafel Participatie 22 mei 2025

Slide

Geachte aanwezigen,

Ik ben Michel Lanthers, inwoner van Zeist, en als U denkt: hé een bekend gezicht? Dat klopt, ik ben voorzitter van het Comité Rondom PGGM. Maar nu spreek ik op persoonlijke titel.

Allereerst een groot compliment dat U ambities toont op het vlak van participatie. Deelname stimuleren en differentiatie in deelnemers of het betrekken van jongeren lijkt mij een goede zaak.

Slide

Volgens de nieuwe omgevingswet is participatie een zaak tussen initiatiefnemer en direct belanghebbenden. De gemeente kan achteraf vragen en beoordelen hoe het participatie proces is verlopen. De Omgevingswet wil dat participatie “vanzelfsprekend” wordt bij ruimtelijke initiatieven. Hoewel het niet overal verplicht is, is het belangrijk voor de voortgang en acceptatie van een plan. Initiatiefnemers die geen participatie organiseren, kunnen tegen meer weerstand en vertraging aanlopen.

Slide

Mijn tip: de leek of inwoner zonder ervaring met participatie heeft hulp nodig. U moet ervoor zorgen dat de direct belanghebbenden worden geholpen of begeleid. Ik denk dat uw procesuitgangspunten daarmee een stukje worden gehaald.

Slide

Nu terug naar de alledaagse werkelijkheid: de Gemeente Zeist wil geen participatie van haar inwoners. Door in een voortraject besluiten te maken zonder participatie van alle partijen en daarmee allesbepalende kaders te stellen wordt in één klap de participatie een wassen neus. Daarmee snijdt de gemeente in haar eigen vingers en doet ze de bewoners van de gemeente Zeist te kort.

Slide

Vergelijk dit met het maken van een tekening met uw kind. U de gemeente bent de (wijze) ouder en wij, de inwoners, het kind. Hoe gaat u te werk om tot een mooi resultaat te komen waar iedereen blij van wordt? Momenteel doet u dat door uw kind een kleurplaat voor te schotelen. U spreekt af dat er alleen binnen de lijntjes gekleurd mag worden. Wel laat u het kind kiezen uit wel 9 kleurtjes Wat een keuze! Worden we hier blij van?

Slide

Beter is het om te zorgen dat initiatiefnemer en direct belanghebbenden samen invulling kunnen geven aan de tekening. Dat begint met een leeg vel, om vervolgens samen de eerste schets op te zetten. Daarbij wordt recht gedaan aan de belangen van de direct belanghebbenden. Natuurlijk schetst de gemeente Zeist zelf ook mee.

Slide

Wie weet waar we gaan uitkomen.

Slide

De gemeente Zeist wil helemaal geen participatie van haar inwoners, of ze heeft de omgevingswet niet begrepen dat zou ook kunnen natuurlijk. Helaas zien wij dat de gemeente vooraf kaders stelt en niveau van participatie vastlegt.

Vooraf kaders en participatie-niveau vaststellen: heeft de volgende nadelen

- Eenzijdige belangen
- Participatie over randzaken, niet interessant
- Verwijdering tussen gemeente en belanghebbenden
- Weerstand en frustratie
- Gang naar de rechter
- Tijdverlies

Slide

Wat nu als de gemeente: participatie gaat stimuleren in een vroeg stadium en de verantwoordelijkheid legt bij de initiatiefnemer zoals de omgevingswet voorschrijft?

Participatie in een vroeg stadium: voordelen

- Alle belangen worden gezien
- Participanten voelen zich serieus genomen
- Participatie over hoofdzaken, wezenlijk!
- Medewerking en gebruik van de aanwezige kennis en potentie
- Snellere realisatie van een project

Als voorbeeld neem ik de herinrichting van het PGGM-terrein. Hierbij zijn met een principe-besluit de belangrijkste kaders vastgelegd, zo is eenzijdig afgesproken tussen de gemeente Zeist en Amvest dat er 450 tot 650 woningen moeten komen. Ook is het participatie-niveau op het laagste niveau gezet met de kanttekening dat we niets mogen veranderen aan de hoofdzaken. Wie wil er dan nog gaan inkleuren?

Slide

De handelswijze om vooraf met een principe-besluit kaders vast te leggen en het participatie niveau te bepalen heeft niets met democratie te maken en getuigt van onvoldoende kennis van de omgevingswet. Dus gemeente Zeist stop met het bedenken van achterdeurtjes en wegen om eenzijdige belangen erdoor te drukken, volg de wet en stimuleer volwaardige participatie. Als u dat doet zult u zien dat er een heel divers publiek zal gaan participeren en kunt u die € 70.000 aan nuttigere zaken besteden.

Ik wens U veel wijsheid toe en dank U voor uw aandacht.